

Спеціальна перевірка.

Законодавчі норми та вимоги станом на 13 жовтня 2023 року.

<https://nazk.gov.ua/uk/novyny/vidnovleno-spetsialni-perevirky-shho-zminylosya/>

Спеціальні перевірки здійснюються для забезпечення несумісності корупційних практик та публічної служби і, як наслідок, недопуску до посад осіб, які мають активи, що не підтверджені законними доходами, які подали недостовірні документи для призначення, співпрацюють із ворогом тощо. Для керівників всіх рівнів та платників податків важливим є недопущення недобросовісних осіб до посад для того, щоб не розслідувати результати їх роботи та звільняти.

З березня 2022 року спецперевірки були зупинені. Одночасно з набранням чинності Законом про відновлення декларування 12 жовтня 2023 року їх відновлено.

Відтепер:

особи, призначені на посади у період дії воєнного стану, для проведення спеціальної перевірки мають подати усі необхідні документи не пізніше 31 січня 2024 року (рекомендуємо не зволікати з їх здійсненням, адже у разі її непроведення у цей строк особа підлягає звільненню з посади);

особи, призначені на посади у період дії воєнного стану, у разі виконання ними завдань в інтересах національної безпеки і оборони України, безпосередньої участі у бойових діях чи перебування в районі воєнних дій, повинні подати декларацію і необхідні документи протягом 90 календарних днів з дня припинення обставин, визначених ч. 7 ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»;

щодо осіб, яких було призначено у період дії воєнного стану та звільнено до набрання чинності Законом, спеціальна перевірка не проводиться.

Спецперевірки осіб, призначених у період дії воєнного стану (якщо такі перевірки не проводилися), здійснюються, починаючи з 12 жовтня 2023 року, в залежності від наявності декларації особи в Реєстрі та відповідних документів. Граничним строком проведення спецперевірки є 1 березня 2024 року.

Зауважимо, що спеціальна перевірка здійснюється НАЗК для з'ясування достовірності відомостей, зазначених особою у декларації за минулий рік. Минулим вважається рік, що передував даті надання особою згоди на проведення такої перевірки. Наприклад, якщо згоду на проведення

спецперевірки надано 30 грудня 2023, то перевірці підлягає декларація за 2022 рік. Якщо ж згоду на проведення спецперевірки особа надала 4 січня 2024 – перевіряться декларація за 2023 рік.

Звертаємо увагу на те, що особа, яка подає документи, необхідні для проведення спеціальної перевірки у період з 1 по 31 січня 2024 року, повинна подати також декларацію за 2023 рік.

Особи, які вчасно не подадуть декларацію та інші документи для проведення спеціальної перевірки або не пройдуть цю перевірку, підлягають звільненню з посади протягом трьох робочих днів з дня виникнення таких обставин.

Слід врахувати, що спеціальна перевірка проводиться стосовно претендентів на посаду, що передбачає відповідальне або особливо відповідальне становище та посаду з підвищеним корупційним ризиком. Перелік таких осіб визначено в ст. 56 ЗУ “Про запобігання корупції”.

Згода на проведення спеціальної перевірки подається разом із заявою на призначення. Не пізніше наступного робочого дня після її одержання установа, на посаду в якій особа претендує, має надіслати до компетентних органів запит про перевірку відомостей за формою, визначеною Порядком проведення спецперевірки.

Зазначеним Порядком також передбачені нові вимоги щодо автобіографії та даних паспорту, які необхідно надати разом зі згодою на проведення перевірки.

Рішення про призначення або про відмову у призначенні на посаду ухвалюється лише після проведення спеціальної перевірки.

подавайте свої декларації вчасно та без помилок. Слідкуйте за новинами на сайті та у соціальних мережах на офіційних сторінках НАЗК у Телеграм та Фейсбук.

Статті ЗУ « Про запобігання корупції»

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Стаття 56. Спеціальна перевірка

1. Стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком, перелік яких затверджується

Національним агентством, проводиться спеціальна перевірка, у тому числі щодо відомостей, поданих особисто.

Спеціальна перевірка не проводиться щодо:

1) кандидатів на пост Президента України, кандидатів у народні депутати України, кандидатів у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та на посади сільських, селищних, міських голів;

{Абзац третій частини першої статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1848-VIII від 09.02.2017; в редакції Закону № 1638-IX від 14.07.2021 }

2) громадян, які призиваються на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або залучаються до виконання обов'язків за посадами, передбаченими штатами воєнного часу;

{Абзац четвертий частини першої статті 56 в редакції Закону № 1357-IX від 30.03.2021 }

3) претендентів, які перебувають на посадах в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування та призначаються в порядку переведення чи просування по службі на посади в межах того ж органу або призначаються в порядку переведення на посади в інших державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування;

4) претендентів, які перебувають на посадах в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, що припиняються, та призначаються в порядку переведення на роботу до інших органів, до яких переходять повноваження та функції органів, що припиняються;

5) осіб при розгляді питання про включення їх до списку народних засідателів або присяжних.

У разі якщо призначення, обрання чи затвердження на посади здійснюється місцевою радою, спеціальна перевірка проводиться у встановленому цим Законом порядку стосовно призначених, обраних чи затверджених на відповідні посади осіб.

У разі якщо призначення особи на посаду прокурора відбувається відповідно до розділу II "Прикінцеві і перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури", спеціальна перевірка проводиться у

встановленому цим Законом порядку стосовно призначеної особи на посаду прокурора. У разі якщо така особа не пройде спеціальної перевірки або не надасть згоди на проведення спеціальної перевірки, вона підлягає негайному звільненню з посади особою, уповноваженою законом приймати рішення про звільнення прокурора.

{Частина першу статті 56 доповнено абзацом дев'ятим згідно із Законом № 113-ІХ від 19.09.2019}

2. Організація проведення спеціальної перевірки покладається на керівника (заступника керівника) державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування або їх апарату, на зайняття посади в якому претендує особа, крім випадків, установлених законом. Для забезпечення організації проведення спеціальної перевірки керівник відповідного державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування або їх апарату може визначити відповідальний структурний підрозділ.

Особливості організації проведення спеціальної перевірки щодо кандидатів на посаду судді та прокурора визначаються відповідно законами України "Про судоустрій і статус суддів" та "Про прокуратуру".

{Абзац другий частини другої статті 56 в редакції Закону № 2203-ІХ від 14.04.2022}

Щодо кандидатів на посади члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, обрання яких здійснюється з'їздом суддів України, з'їздом адвокатів України, всеукраїнською конференцією прокурорів, з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ, організація проведення спеціальної перевірки покладається на секретаріат Вищої ради правосуддя, секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідно.

{Частина другу статті 56 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}

Щодо кандидатів на зайняття інших посад, призначення (обрання) на які здійснюється Президентом України, Верховною Радою України або Кабінетом Міністрів України, організація проведення спеціальної перевірки покладається відповідно на Главу Адміністрації Президента України, Керівника Апарату Верховної Ради України, Міністра Кабінету Міністрів України або їх заступників.

Організація проведення спеціальної перевірки у новостворених державних органах покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує

державну політику у сфері державної служби, до моменту утворення у такому новоствореному органі відповідального за це структурного підрозділу.

Стосовно кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України, яких призначає з'їзд суддів України, організація проведення спеціальної перевірки покладається на Раду суддів України.

{Частина другу статті 56 доповнено абзацом шостим згідно із Законом № 2846-ІХ від 13.12.2022}

3. Спеціальній перевірці підлягають відомості про особу, яка претендує на зайняття посади, зазначеної в частині першій цієї статті, зокрема щодо:

1) наявності судового рішення, що набрало законної сили, згідно з яким особу притягнуто до кримінальної відповідальності, в тому числі за корупційні правопорушення, а також наявності судимості, її зняття, погашення;

2) факту, що особа піддана, піддавалася раніше адміністративним стягненням за пов'язані з корупцією правопорушення;

3) достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

4) наявності в особи корпоративних прав;

5) стану здоров'я (в частині перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я), освіти, наявності наукового ступеня, вченого звання;

6) відношення особи до виконання військового обов'язку;

{Абзац сьомий частини третьої статті 56 в редакції Закону № 1357-ІХ від 30.03.2021}

7) наявності в особи допуску до державної таємниці, якщо такий допуск необхідний згідно з кваліфікаційними вимогами до певної посади;

8) поширення на особу заборони займати відповідну посаду, передбаченої положеннями Закону України "Про очищення влади".

Кандидат на посаду, стосовно якого спеціальна перевірка вже проводилася, при призначенні в порядку переведення на посаду до іншого державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування повідомляє про це відповідний орган, який в установленому порядку запитує інформацію щодо її результатів.

Примітка. Посадами, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, є посади Президента України, Прем'єр-міністра України, члена Кабінету Міністрів України, першого заступника або

заступника міністра, члена Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, Голови, державного уповноваженого Антимонопольного комітету України та уповноваженого з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель, Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Голови Фонду державного майна України, його першого заступника або заступника, члена Центральної виборчої комісії, члена, інспектора Вищої ради правосуддя, члена, інспектора Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, народного депутата України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Уповноваженого із захисту державної мови, члена Національної комісії зі стандартів державної мови, Директора Національного антикорупційного бюро України, його першого заступника та заступника, Директора Бюро економічної безпеки України, його першого заступника та заступника, Голови Національного агентства з питань запобігання корупції та його заступників, Генерального прокурора, його першого заступника та заступника, Голови Національного банку України, його першого заступника та заступника, члена Ради Національного банку України, Секретаря Ради національної безпеки і оборони України, його першого заступника та заступника, Керівника Офісу Президента України, його першого заступника та заступника, Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим, його першого заступника та заступника, радника або помічника Президента України, Прем'єр-міністра України, посади, які належать до посад державної служби категорії "А" або "Б", та посади, які частиною першою статті 14 Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" віднесені до першої - третьої категорій, а також посади суддів, прокурорів, слідчих і дізнавачів, керівників, заступників керівників державних органів, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, їх апаратів та самостійних структурних підрозділів, керівників, заступників керівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, юрисдикція яких поширюється на територію однієї або кількох областей, Автономної Республіки Крим, міст Києва або Севастополя, керівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, юрисдикція яких поширюється на територію одного або кількох районів, міста республіканського в Автономній Республіці Крим або обласного значення, району в місті, міста районного значення, а також посади, що підлягають заміщенню вищим офіцерським складом військовослужбовців.

{Примітка до статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законами № 889-VIII від 10.12.2015, № 1540-VIII від 22.09.2016, № 1798-VIII від 21.12.2016, № 2704-VIII від 25.04.2019, № 720-IX від 17.06.2020, № 1074-IX від 04.12.2020, № 1150-IX від 28.01.2021, № 1443-IX від 29.04.2021, № 1530-IX від 03.06.2021, № 1971-IX від 16.12.2021 }

Стаття 57. Порядок проведення спеціальної перевірки

1. Спеціальна перевірка проводиться за письмовою згодою особи, яка претендує на зайняття посади, у строк, що не перевищує двадцяти п'яти календарних днів з дня надання згоди на проведення спеціальної перевірки.

У разі ненадання особою такої згоди питання щодо призначення її на посаду не розглядається.

Порядок проведення спеціальної перевірки та форма згоди на проведення спеціальної перевірки затверджуються Кабінетом Міністрів України.

2. Для проведення спеціальної перевірки особа, яка претендує на зайняття посади, подає до відповідного органу:

- 1) письмову згоду на проведення спеціальної перевірки;
- 2) автобіографію;
- 3) копію паспорта громадянина України;
- 4) копії документів про освіту, вчені звання та наукові ступені;
- 5) медичну довідку про стан здоров'я за формою, затвердженою Міністерством охорони здоров'я України щодо перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я;
- 6) копію військово-облікового документа: для призовника - посвідчення про приписку до призовної ділянки, для військовозобов'язаного, резервіста - військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного, для військовослужбовця - військового квитка, посвідчення особи військовослужбовця;

{Абзац сьомий частини другої статті 57 в редакції Закону № 1357-IX від 30.03.2021 }

7) довідку про допуск до державної таємниці (у разі його наявності).

Особа, яка претендує на зайняття посади, також подає до Національного агентства в порядку, визначеному частиною першою статті 45 цього Закону, декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Особи, зазначені в абзаці сьомому частини першої статті 56 цього Закону, подають передбачені цією частиною статті документи для проведення спеціальної перевірки протягом трьох робочих днів з дня відповідного обрання або затвердження.

3. Після одержання письмової згоди особи, яка претендує на зайняття посади, на проведення спеціальної перевірки орган, на посаду в якому претендує особа, не пізніше наступного дня надсилає до відповідних державних органів, до компетенції яких належить проведення спеціальної перевірки відомостей, передбачених у частині третій статті 56, або до їх територіальних органів (за наявності) запит про перевірку відомостей щодо особи, яка претендує на зайняття відповідної посади, за формою, яку затверджує Кабінет Міністрів України.

Запит підписує керівник органу, на посаду в якому претендує особа, а в разі його відсутності - особа, яка виконує обов'язки керівника, або один з його заступників відповідно до розподілу функціональних обов'язків.

До запиту додаються копії документів, зазначених у частині другій цієї статті.

Щодо кандидатів на зайняття посад (крім посади судді), призначення (обрання) на які здійснюється Президентом України, Верховною Радою України або Кабінетом Міністрів України, такий запит надсилається до відповідних державних органів (їх територіальних органів) відповідно Главою Адміністрації Президента України, Керівником Апарату Верховної Ради України, Міністром Кабінету Міністрів України (їх заступниками або іншою визначеною ними посадовою особою) через центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної служби.

4. Спеціальна перевірка проводиться:

1) Національною поліцією і Державною судовою адміністрацією України - щодо відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності, наявність судимості, її зняття, погашення;

{Пункт 1 частини четвертої статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом № 766-VIII від 10.11.2015}

2) Міністерством юстиції України та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку - щодо наявності в особи корпоративних прав;

3) Національним агентством - щодо наявності у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, відомостей про кандидата, а також щодо достовірності відомостей,

зазначених особою у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік;

4) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, відповідним органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурним підрозділом обласної, Київської, Севастопольської міської державної адміністрації - щодо відомостей про стан здоров'я кандидата (в частині перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я);

5) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти, відповідним органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурним підрозділом обласної, Київської, Севастопольської міської державної адміністрації, центральним органом виконавчої влади, якому підпорядкований навчальний заклад, керівником навчального закладу - щодо освіти, наявності у кандидата наукового ступеня, вченого звання;

6) Службою безпеки України - щодо наявності в особи допуску до державної таємниці, а також щодо відношення особи до виконання військового обов'язку (в частині персонально-якісного обліку військовозобов'язаних, резервістів Служби безпеки України);

{Абзац сьомий частини четвертої статті 57 в редакції Закону № 1357-IX від 30.03.2021 }

7) Міністерством оборони України, територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя - щодо відношення особи до виконання військового обов'язку (крім випадків персонально-якісного обліку військовозобов'язаних, резервістів Служби безпеки України та Служби зовнішньої розвідки України);

{Абзац восьмий частини четвертої статті 57 в редакції Закону № 1357-IX від 30.03.2021 }

8) Службою зовнішньої розвідки України - щодо відношення особи до виконання військового обов'язку (в частині персонально-якісного обліку військовозобов'язаних, резервістів Служби зовнішньої розвідки України).

{Частину четверту статті 57 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 1357-IX від 30.03.2021 }

До проведення спеціальної перевірки можуть бути залучені інші центральні органи виконавчої влади або спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції з метою перевірки відомостей про особу, зазначених у цій статті, або достовірності документів, передбачених цією статтею.

Стаття 58. Результати проведення спеціальної перевірки

1. Інформація про результати спеціальної перевірки, підписана керівником органу, що проводив перевірку, а в разі його відсутності - особою, яка виконує його обов'язки, або заступником керівника органу відповідно до розподілу функціональних обов'язків, подається до органу, який надіслав відповідний запит, у семиденний строк з дати надходження запиту.

Під час проведення спеціальної перевірки між органами (підрозділами), які її проводять, можуть здійснюватися взаємодія та обмін відомостями щодо особи, зокрема щодо осіб, які претендують на зайняття посад, перебування на яких становить державну таємницю. Такі взаємодія й обмін здійснюються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2. Рішення про призначення (обрання) або про відмову у призначенні (обранні) на посаду, пов'язану із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, приймається після проведення спеціальної перевірки.

У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки факту розбіжностей у поданих претендентом на посаду автобіографії та/або декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік посадовою особою (органом), яка (який) організовує проведення спеціальної перевірки, надається можливість претенденту на посаду протягом п'яти робочих днів надати письмове пояснення за таким фактом та/або виправити таку розбіжність.

У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки відомостей про претендента на посаду, які не відповідають встановленим законодавством вимогам для зайняття посади, посадова особа (орган), яка (який) здійснює призначення (обрання) на цю посаду, відмовляє претенденту у призначенні (обранні) на посаду.

У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки та розгляду вищезазначених пояснень претендента на посаду факту подання ним підроблених документів або неправдивих відомостей посадова особа (орган), яка (який) здійснює призначення (обрання) на цю посаду, повідомляє протягом трьох робочих днів про виявлений факт правоохоронні органи та відмовляє претенденту у призначенні (обранні) на посаду.

Особа, щодо якої за результатами спеціальної перевірки встановлено обставини, які є підставою для відмови у призначенні (обранні) на посаду, вважається такою, що не пройшла спеціальну перевірку.

Повноваження особи, зазначеної в абзаці восьмому частини першої статті 56 цього Закону, достроково припиняються без припинення повноважень депутата ради, а відповідна особа звільняється з відповідної посади без

прийняття рішення відповідної ради у випадку, якщо вона не пройшла спеціальну перевірку або не надала у встановлений цим Законом строк згоди на проведення спеціальної перевірки.

Рішення про відмову у призначенні (обранні) на посаду за результатами спеціальної перевірки може бути оскаржено до суду.

3. Орган, на посаду в якому претендує особа, на підставі одержаної інформації готує довідку про результати спеціальної перевірки за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України. Щодо кандидатів на зайняття посад (крім посади судді), призначення (обрання) на які здійснюється Президентом України, Верховною Радою України або Кабінетом Міністрів України, таку довідку готує відповідний структурний підрозділ Адміністрації Президента України, Апарату Верховної Ради України або Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Особи, щодо яких проведена спеціальна перевірка, мають право на ознайомлення з довідкою про результати спеціальної перевірки та в разі незгоди з результатами перевірки можуть подати відповідному органу державної влади, органу місцевого самоврядування свої зауваження у письмовій формі. Ці зауваження підлягають розгляду у семиденний строк з дня їх надходження.

Інформація про результати спеціальної перевірки та документи щодо її проведення є конфіденційними, якщо вони не містять відомостей, що становлять державну таємницю.

Документи, що були подані особою, яка претендувала на зайняття посади, для проведення спеціальної перевірки, у разі призначення (обрання) її на посаду передаються для зберігання в особовій справі, а в разі відмови у призначенні (обранні) на посаду повертаються цій особі під розписку, крім випадків, коли встановлено неправдивість цих документів, та інших випадків, передбачених законом.

Довідка про результати спеціальної перевірки додається до документів, поданих особою, або до особової справи, якщо прийнято рішення про її призначення (обрання) на посаду.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 25 березня 2015 р. № 171

Київ

Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

№ 258 від 29.04.2015

№ 465 від 22.07.2016

№ 477 від 27.07.2016

№ 615 від 08.09.2016

№ 457 від 04.07.2017

№ 74 від 06.02.2019

№ 239 від 20.03.2019

№ 369 від 13.05.2020

№ 1083 від 20.10.2021

№ 61 від 26.01.2022

№ 959 від 27.08.2022}

Відповідно до частин першої і третьої статей 57 і 58 Закону України “Про запобігання корупції” Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Порядок проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, що додається.

2. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.

{Пункт 3 втратив чинність на підставі Постанови КМ № 239 від 20.03.2019}

4. Ця постанова набирає чинності одночасно з введенням у дію Закону України “Про запобігання корупції”.

Прем'єр-міністр України

А.ЯЦЕНЮК

Інд. 54

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України

від 25 березня 2015 р. № 171

(в редакції постанови Кабінету Міністрів України

від 27 серпня 2022 р. № 959)

ПОРЯДОК

проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком

1. Цей Порядок визначає механізм проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком (далі - претенденти на посаду).

Посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, визначені у примітці до статті 56 Закону України “Про запобігання корупції”.

Перелік посад з підвищеним корупційним ризиком затверджується Національним агентством з питань запобігання корупції (далі - Національне агентство).

Спеціальна перевірка не проводиться стосовно осіб, перелік яких визначено в абзацах третьому - сьомому частини першої статті 56 Закону України “Про запобігання корупції”.

2. Для проведення спеціальної перевірки претендент на посаду подає до відповідного державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування:

- 1) письмову згоду на проведення спеціальної перевірки за формою згідно з додатком 1;
- 2) автобіографію на дату надання згоди на проведення спеціальної перевірки, яка створена в електронній формі, роздрукована та підписана власноруч і містить, зокрема, відомості про: прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дату і місце народження, громадянство (зокрема громадянство (підданство) іноземної (іноземних) держави (держав), документи, які надають претенденту на посаду право на постійне проживання на території іноземних держав (за наявності), а також факт подання документів, необхідних для оформлення громадянства (підданства) іноземної (іноземних) держави (держав); освіту (назва закладу вищої освіти (іншого закладу освіти), рік вступу та закінчення такого закладу, реквізити диплому, здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь освіти), спеціальність, кваліфікацію, науковий ступінь); наявність допуску до державної таємниці, а також факти скасування раніше наданого допуску за порушення законодавства про державну таємницю (або відмови у його наданні); відношення претендента на посаду до виконання військового обов'язку (призовник, військовозобов'язаний, резервіст); проходження військової служби (у разі її проходження) та/або перебування на військовому обліку військовозобов'язаних; останнє місце роботи (служби) та посаду;
- 3) копії сторінок паспорта громадянина України у формі книжечки з даними про прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), видачу паспорта та адресу зареєстрованого місця проживання або лицьового і зворотного боків паспорта громадянина України у формі картки та витягу з реєстру територіальної громади для підтвердження інформації про місце проживання (перебування) або електронні копії е-паспорта і е-паспорта для виїзду за кордон (за наявності відповідної технічної можливості);
- 4) копії документів про освіту (з додатками), вчені звання та наукові ступені;
- 5) медичну довідку про стан здоров'я за формою, затвердженою МОЗ, щодо перебування на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я;
- б) копію військово-облікового документа: для призовника - посвідчення про приписку до призовної дільниці; для військовозобов'язаного, резервіста - військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного; для військовослужбовця - військового квитка, посвідчення особи військовослужбовця;

7) довідку про наявність допуску до державної таємниці (у разі його наявності), складену за формою, визначеною законодавством про державну таємницю;

8) заяву, передбачену частиною першою статті 6 Закону України “Про очищення влади”.

Згода на проведення спеціальної перевірки подається разом із заявою на призначення, а в разі призначення (обрання) чи затвердження на посаду місцевою радою або за результатами конкурсного добору - протягом трьох робочих днів з дня відповідного призначення (обрання) чи затвердження або одержання претендентом на посаду повідомлення про результати конкурсу.

Претендент на посаду в новоутвореному державному органі до моменту утворення в такому органі структурного підрозділу, відповідального за проведення спеціальної перевірки, для проведення такої перевірки подає документи, зазначені у підпунктах 1-8 цього пункту, до НАДС.

3. Перевірка відомостей щодо претендента на посаду під час проведення спеціальної перевірки проводиться:

1) ДСА - щодо наявності в Єдиному державному реєстрі судових рішень відомостей про притягнення претендента на посаду до кримінальної відповідальності;

2) МВС - щодо наявності судимості, її зняття, погашення;

3) Мін'юстом і НКЦПФР - щодо наявності у претендента на посаду корпоративних прав;

4) Мін'юстом - щодо наявності в Єдиному державному реєстрі осіб, щодо яких застосовано положення Закону України “Про очищення влади”, відомостей про претендента на посаду;

5) Національним агентством - щодо наявності в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, відомостей про претендента на посаду, а також щодо достовірності відомостей, зазначених претендентом на посаду у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік;

6) МОЗ, відповідним органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурним підрозділом обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації - щодо стану здоров'я претендента на посаду (в

частині перебування на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я);

7) МОН, відповідним органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурним підрозділом обласної, Київської та Севастопольської міської держадміністрації, центральним органом виконавчої влади, іншим державним органом, якому підпорядкований заклад освіти, керівником закладу освіти - щодо освіти, наявності у претендента на посаду наукового ступеня, вченого звання;

8) СБУ - щодо наявності у претендента на посаду допуску до державної таємниці (якщо такий допуск необхідний згідно з посадовими інструкціями (іншими документами, які визначають характер виконуваної працівниками роботи, пов'язаної з державною таємницею) до певної посади, внесеної до номенклатури посад працівників, перебування на яких потребує оформлення допуску та надання доступу до державної таємниці, що затверджена в установленому порядку), а також щодо відношення претендента на посаду до виконання військового обов'язку (у разі перебування військовозобов'язаного, резервіста на персонально-якісному обліку в СБУ).

Перевірка відомостей щодо претендентів на зайняття посад (крім посади судді), призначення (обрання) на які здійснюється Президентом України, Верховною Радою України або Кабінетом Міністрів України, у разі коли запит про перевірку відомостей щодо претендента на посаду надсилається через НАДС, проводиться без урахування належності до посад, внесених до номенклатури посад працівників, перебування на яких потребує оформлення допуску та надання доступу до державної таємниці, що затверджена в установленому порядку;

9) Міноборони - щодо відношення претендента на посаду до виконання військового обов'язку (стосовно військовослужбовців Збройних Сил), територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя - щодо відношення претендента на посаду до виконання військового обов'язку (крім випадків персонально-якісного обліку військовозобов'язаних, резервістів СБУ та Служби зовнішньої розвідки);

10) Службою зовнішньої розвідки - щодо відношення претендента на посаду до виконання військового обов'язку (у разі перебування військовозобов'язаного, резервіста на персонально-якісному обліку в Службі зовнішньої розвідки).

Органи (підрозділи), які проводять перевірку відомостей, зазначених у цьому пункті, за результатами її проведення обов'язково повідомляють про факт виявлення чи невиявлення відомостей, які не відповідають установленим законодавством вимогам для зайняття посади, що передбачає зайняття відповідального або особливо відповідального становища, чи посади з підвищеним корупційним ризиком.

4. Не пізніше наступного робочого дня після одержання письмової згоди претендента на посаду на проведення спеціальної перевірки орган, на посаду в якому претендує особа, надсилає до відповідних державних органів, до компетенції яких належить проведення спеціальної перевірки, або до їх територіальних органів (за наявності) запит про перевірку відомостей щодо претендента на посаду за формою згідно з додатком 2.

Запит підписує керівник органу, на посаду в якому претендує особа, а в разі його відсутності - особа, яка виконує обов'язки керівника, або один з його заступників відповідно до розподілу функціональних обов'язків.

Підписаний Керівником Офісу Президента України, Керівником Апарату Верховної Ради України, Міністром Кабінету Міністрів України або їх заступниками запит, що надсилається до НАДС, може надсилатися з дотриманням вимог щодо захисту конфіденційної інформації через електронну пошту (з використанням доменного імені у домені gov.ua) або без супровідного листа у вигляді повідомлення про надсилання інформації щодо спеціальної перевірки (з додатками) через систему електронної взаємодії органів виконавчої влади.

Запит про перевірку відомостей щодо претендентів на посади (крім посади судді), призначення (обрання) на які здійснюється Президентом України, Верховною Радою України або Кабінетом Міністрів України, який надсилається НАДС до відповідних державних органів, підписує керівник НАДС або один з його заступників відповідно до розподілу функціональних обов'язків чи керівник відповідного структурного підрозділу НАДС, а в разі відсутності керівника такого структурного підрозділу - особа, яка виконує його обов'язки.

Запит про перевірку відомостей щодо претендентів на посади в новоутворених державних органах підписує керівник НАДС або один з його заступників відповідно до розподілу функціональних обов'язків чи керівник відповідного структурного підрозділу НАДС, а в разі відсутності керівника такого структурного підрозділу - особа, яка виконує його обов'язки.

До запиту додаються копії:

документів, зазначених у підпунктах 1-3 пункту 2 цього Порядку, - для подання всім органам (підрозділам), які проводитимуть перевірку відомостей щодо претендента на посаду;

документів, зазначених у підпунктах 4-8 пункту 2 цього Порядку, - для подання органам (підрозділам), які проводитимуть перевірку відомостей, зазначених у пункті 3 цього Порядку.

5. Органи (підрозділи), які проводять перевірку відомостей, зазначених у пункті 3 цього Порядку, повертають без розгляду запит про перевірку відомостей щодо претендента на посаду у таких випадках:

- 1) посада, на яку претендує особа, не належить до посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком;
- 2) запит надіслано після закінчення строку, визначеного абзацом першим частини першої статті 57 Закону України “Про запобігання корупції”;
- 3) до запиту не додано документи, зазначені у підпунктах 1-8 пункту 2 цього Порядку, або такі документи містять виправлення;
- 4) запит не підписано уповноваженою на те особою, визначеною відповідно до абзаців другого - четвертого пункту 4 цього Порядку.

Крім випадків, зазначених у підпунктах 1-4 цього пункту, запит про перевірку відомостей щодо претендента на посаду повертається:

Національним агентством - у разі, коли претендент на посаду не подав декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік у порядку, визначеному частиною першою статті 45 Закону України “Про запобігання корупції”, або у порядку, визначеному Національним агентством відповідно до статті 52-1 Закону України “Про запобігання корупції”;

БУ - у разі, коли:

- зайняття посади, на яку претендує особа, згідно з посадовими інструкціями (іншими документами, які визначають характер виконуваної працівниками роботи, пов’язаної з державною таємницею) до посади не потребує допуску до державної таємниці;
- військово-обліковий документ не підтверджує перебування військовозобов’язаного, резервіста на персонально-якісному обліку в СБУ;

Службою зовнішньої розвідки - у разі, коли військово-обліковий документ не підтверджує перебування військовозобов'язаного, резервіста на персонально-якісному обліку в Службі зовнішньої розвідки.

У разі повернення запиту про перевірку відомостей щодо претендента на посаду без розгляду у випадках, передбачених підпунктами 2-4, абзацом сьомим цього пункту, посадова особа (орган), яка (який) організовує проведення спеціальної перевірки, зобов'язана (зобов'язаний) у триденний строк вжити заходів для виправлення всіх недоліків та повторно надіслати доопрацьований запит до органу (підрозділу), який проводить спеціальну перевірку.

Перевірка відомостей щодо наявності у претендента на посаду допуску до державної таємниці не проводиться у разі, коли посада, на яку претендує особа, належить до категорії посад, визначених у частині шостій статті 27 Закону України "Про державну таємницю", частині другій статті 8 Закону України "Про Національне антикорупційне бюро України".

6. Інформація про результати спеціальної перевірки, підписана керівником органу, який проводив перевірку, а в разі його відсутності - особою, яка виконує обов'язки керівника, або його заступником відповідно до розподілу функціональних обов'язків, надсилається до органу, що надіслав відповідний запит, протягом семи днів з дня надходження запиту.

Якщо організація проведення спеціальної перевірки щодо претендентів на посади покладається на Керівника Офісу Президента України, Керівника Апарату Верховної Ради України, Міністра Кабінету Міністрів України або їх заступників, інформація про результати проведення такої перевірки протягом семи днів з дня надходження запиту подається НАДС для її узагальнення та подання у триденний строк відповідно до Офісу Президента України, Апарату Верховної Ради України, Секретаріату Кабінету Міністрів України.

7. У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки розбіжностей у поданих претендентом на посаду автобіографії та/або декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік претендентові на посаду повідомляється про такий факт та надається можливість протягом п'яти робочих днів надати письмове пояснення за таким фактом та/або виправити такі розбіжності.

Письмові пояснення претендента на посаду подаються посадовій особі (органу), яка (який) організовує проведення спеціальної перевірки, та повинні стосуватися обставин, які призвели до виявлених розбіжностей у поданих претендентом на посаду автобіографії та/або декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого

самоврядування, за минулий рік. До таких пояснень додаються копії підтвердних документів.

8. Під час проведення спеціальної перевірки між органами (підрозділами), які її проводять, може здійснюватися взаємодія та обмін відомостями щодо претендента на посаду, зокрема в електронній формі, з дотриманням вимог законодавства у сфері захисту інформації та законодавства про захист персональних даних.

Обмін або передача інформації про претендента на посаду здійснюється структурними підрозділами, відповідальними за проведення спеціальної перевірки, за письмовим рішенням керівників (заступників керівників) органів (підрозділів), які проводять таку перевірку.

Особливості взаємодії державних органів та органів (підрозділів), які проводять спеціальну перевірку, під час її проведення, зокрема щодо претендентів на посади, перебування на яких становить державну таємницю, претендентів на посади співробітників кадрового складу розвідувальних органів, а також претендентів на зайняття посади, які займають посади, перебування на яких пов'язане з державною таємницею, та/або посади співробітників кадрового складу розвідувальних органів або звільнені з таких посад, визначаються спільними актами заінтересованих державних органів.

9. Орган, на посаду в якому претендує особа, або НАДС відповідно до абзацу п'ятого частини другої статті 56 Закону України "Про запобігання корупції" на підставі одержаної інформації готує довідку про результати спеціальної перевірки за формою згідно з додатком 3.

Якщо організація проведення спеціальної перевірки стосовно претендентів на посади відповідно до абзацу четвертого частини другої статті 56 Закону України "Про запобігання корупції" покладається на Керівника Офісу Президента України, Керівника Апарату Верховної Ради України, Міністра Кабінету Міністрів України або їх заступників, довідку, зазначену в абзаці першому цього пункту, готує відповідний структурний підрозділ Офісу Президента України, Апарату Верховної Ради України, Секретаріату Кабінету Міністрів України на підставі інформації, що надійшла від НАДС.

Довідка про результати проведення спеціальної перевірки стосовно претендентів на посади в новоутворених державних органах передається НАДС до відповідального структурного підрозділу таких органів після його утворення, а до утворення підрозділу копія довідки - суб'єктові призначення.

Претенденти на посади, щодо яких проведена спеціальна перевірка, мають право на ознайомлення з довідкою про результати такої перевірки та в разі

незгоди з її результатами можуть подати відповідному органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування свої зауваження у письмовій формі.

Зазначені зауваження у семиденний строк з дня їх надходження підлягають розгляду керівником відповідного органу або його заступником відповідно до розподілу функціональних обов'язків, за результатами якого особі надається письмова відповідь.

10. Відомості щодо претендента на посаду є такими, що не відповідають встановленим законодавством вимогам для зайняття посади, у разі встановлення за результатами спеціальної перевірки фактів:

- 1) подання підроблених документів або неправдивих відомостей;
- 2) відображення у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, недостовірних відомостей, якщо такі відомості стосуються майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, і можуть відрізнитися від достовірних на суму, яка дорівнює або перевищує 100 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, установлених на день подання такої декларації;
- 3) належності претендента на посаду до переліку осіб, щодо яких застосовуються заборони, передбачені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України "Про очищення влади";
- 4) неперебування на військовому обліку за місцем проживання (місцем реєстрації та фактичного проживання) претендента на посаду, який є призовником, військовозобов'язаним чи резервістом та підлягає взяттю на військовий облік, або ухилення від військового обліку претендента на посаду, який є призовником, військовозобов'язаним чи резервістом;
- 5) наявності у претендента на посаду громадянства іноземної (іноземних) держави (держав).

11. Претенденти на посади, стосовно яких спеціальна перевірка вже проводилася, під час призначення в порядку переведення на посаду до іншого державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування письмово повідомляють про це відповідному органу із зазначенням найменування органу, яким організовано проведення такої перевірки.

Керівник (заступник керівника) державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування або їх апарату, на зайняття посади в якому претендує особа, не пізніше наступного робочого дня після надходження повідомлення від претендента на посаду надсилає

запит про надання копії довідки про результати спеціальної перевірки до органу, в якому проводилася така перевірка.

Копію зазначеної довідки надає відповідний державний орган, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування протягом п'яти робочих днів з дня надходження запиту.

{Порядок в редакції Постанови КМ № 959 від 27.08.2022}

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/171-2015-%D0%BF#n11>